український католицький часопис

МІСІОНАР

РІК ЗАСНУВАННЯ 1897 № 3 (29) * БЕРЕЗЕНЬ 1995

МІСІОНАР
ПРЕСВЯТОГО ІСУСОВОГО СЕРЦЯ

Український католицький часопис

Засновники - Отці Василіяни

Головний редактор
о. Василь Зінько, ЧСВВ

Редакційна колегія:
о. Дам'ян Богун, ЧСВВ,
о. Іван Новак, ЧСВВ,
о.Йосафат Воротняк, ЧСВВ,
о. Йосиф Будай, ЧСВВ,
Неоніла Стефурак

Комп'ютерна верстка
Ольги Кузьмич

На обкладинці:
Ісус Христос на Оливній горі

Адреса редакції:
м. Львів, 290019,
вул. Б. Хмельницького,36
Святоонуфріївський
монастир ОО. Василіян
тел. 72-46-94

Підписано до друку 27.02.95
Формат 70x100 1/16. Друк офсетний. Папір друк. № 1. Умов. друк. арк. 5,2. Умов. фарбо-відб. 5,7. Обл.-вид. арк.5,0. Тираж 3000 прим.
Зам. 393

Віддруковано з готових діапозитивів у Жовківській книжковій друкарні видавництва Отців Василіян «Місіонер»
292310, Львівська обл.
м. Жовква, вул. Василіянська, 8

ЗМІСТ

о. Василь Зінько, ЧСВВ
Свят-писемні приповідки 1
Намір апостольства молитви на березень 3
Тарас Лехман
"Життя Ісуса" за Франсуа Моріаком 4
Намір апостольства молитви на квітень 5
Богдан Лепкий
На Голгофу 6
Молитва святого Франциска 7
о. Павло Мадяр, ЧСВВ
Божі вибранці 7
о. Василь Зінько, ЧСВВ
Гість з республіки Комі 10
Іван Данилюк
"Церква" - тінь імперії 11
о. Василь Зінько, ЧСВВ
Місійні дні 12
Апостольська подорож Папи Івана Павла II 13
о. Матей Михайло Гаврилів, ЧСВВ
Чи сумління ще є голосом Божим у житті сучасної людини?. 14
о. Ігор Василій Тарасів, III ЧСВВ
Коротка історія малої парафії 17
Тарас Лехман
Листи до матері 19
М. Б., новик
Заради істини, що триватиме вічно 20
о. Дам'ян Богун, ЧСВВ
Ніхто не розлучить з Ісусом 21
Ігор Скленар
Друге Берестейське читання 22
З потоку новин 23
Пророк і поет 24
Скільки років твоїй церкві? 25
о. Дам'ян Богун, ЧСВВ
Хрестоматія нашого болю 26
Роман Брезіцький
Монолог не висловлений над могилою Матері Ірини 28
о. Доротей Шимчій, ЧСВВ
Джерело на гірці 29
Нам пишуть 30
Іван Бондарчук
Придорожній хрест 32

● Передруки і переклади дозволені за поданням джерела.
● Редакція зберігає за собою право виправляти мову і скорочувати надіслані матеріали.
© Журнал "Місіонер", 1995

ВІД РЕДАКЦІЇ:

СВЯТ - ПИСЕМНІ ПРИПОВІДКИ

Це збір етичних порад для молоді. Авторство цієї старозавітної книги приписують Соломонові, а також Єзекіїлові, Агурові та Лемуелі.

Книга увесь час проводить паралелі між добром і злом, мудрістю і глупотою, чесністю і лукавством. В зв'язку з цим наші міркування поділимо на дві частини.

1. Добро - правда і чеснота

Про це виразно говориться на початку книги: "Щоб мудрості дати простодушним, юнакові пізнання й розважність. Хай послухає мудрий - і примножить науку, а розумний здобуде хай мудрих думок" (1, 4-5).

Отож книга заохочує до добра і хвалить добро. Маємо такі промовисті слова щодо цього: "Хто заповідь охороняє, той душу свою стереже" (19, 16). Або: "Отак праведність є на життя, хто ж женеться за злом, той до смерті наближається" (11, 19). "Душа, яка благословляє, насичена буде" (11, 25). "Милість та правда нехай не залишать тебе" (3, 3). "Щоб справедливих стежок стерегти, і береже Він дорогу Своїх богобійних!" (2, 8).

Щодо правди, то саме мудрість, про яку так багато пишеться, якраз і є тією правдою, бо ПРАВДОЮ є сам Господь Бог. Відтак Христос визнає, що Він - дорога, правда і життя. У книзі кілька разів говориться про страх Господній як початок премудрості. Наприклад 9, 10.

Книга стверджує речі переконливі, як от: "Є товариші на розбиття, та є й приятель, більше від брата прив'язаний" (18, 24). Або: "Хто з мудрими ходить, той мудрим стає" (13, 20).

Багато є в книзі пересторог, щоб не впасти в обман і не втопитися в неправді, як от: "Не куй зла на твого ближнього, коли він безпечно з тобою сидить" (3, 29). "На стежку безбожних не йди і не ходи на дорогу лихих" (4, 14). "Не дорікай пересмішникові, щоб тебе не зненавидів він" (9, 8).

Щодо чеснот, то книга закликає до розважності: "Розважність тоді тебе пильнуватиме" (2, 11). "Мій сину, стережи добрий розум і розважність" (3, 21).

А щоб бути розважним, треба бути маломовним: "Хто стримує язика, той розумний" (10, 19). "Язик мудрих - то добре знання" (15, 2). "Хто уста свої стереже, той душу свою береже" (13, 3). "Розумна людина мовчить" (11, 12).

Книга хвалить пильність та старанність: "Ледача рука до убозтва веде, рука ж роботяща збагачує" (10, 4). "Людина трудяща набуде маєток цінний" (12, 27).

Важливою чеснотою є скромність і про неї не забувають Приповідки: "Перед славою - скромність іде" (15, 33).

Можемо закінчити цю частину такими словами книги: "Не збочуй ні праворуч, ні ліворуч, відверни ногу твою від зла" (4, 27).

2. Зло та гріх

"Чинити зло безумному, наче забавка" (10, 23) - говориться в Книзі Приповідок. "Злого ловлять власні переступи. У пута власного гріха він потрапляє" (5, 22). "З лихими думками у серці він увесь час кує зло, сіє розбрат" (6, 14).

"З уст грішників - розпуста" (10, 32). "Бувають приятелі на погибель" (18, 24). "Хто приятелює з дурнями - сам зледачіє" (13, 20). "У кого забагато приятелів, той матиме з цього шкоду" (19, 7). "Насмішники кохатимуться в глузуванні" (1, 22).

"Відступництво невігласів убиває їх, безтурботність дурнів губить їх" (1, 32).

"Де нема розумного проводу, народ там занепадає" (11, 14).

Різко висловлюється автор приповідок і про глупоту: "Уста безумних глупоту пасуть" (15, 14). "Дурному шлях його здається простим" (12, 15). "Хто покладається на свій розум, той дурень" (28, 26). "Бувають путі, що здаються простими, але кінець їх - дорога смерті" (16, 25). "Сувора кара тим, хто зі стежки збочує і хто ненавидить осторогу, той загине" (15, 10).

Врешті: "Хто батька свого й свою матір грабує і каже: "Це не гріх", той розбійнику друг" (28, 24).

"Погибелі передує гординя, падінню - бундючний дух" (16, 18). "Глупота - безумних кара" (16, 22). "Криводушний буде в погорді" (12, 8).

Саме дурням бракує обачності та розсудливості і про це теж маємо в Приповідках багато свідчень: "Кожен дурень розпочинає сварку" (20, 3). "Обмовник приятелів розділює" (16, 28). "З насмішників Бог насміхається, а покірливим милість дає" (3, 34).

"Страх Господній - лихе все ненавидіти: я ненавиджу пиху та гордість, і дорогу лиху та лукаві уста" (8, 13). "Пиха доводить до сварки" (13, 10).

В першій частині ми згадали про пильність і старанність, а тут - осуд тих, хто цього не чинить: "Недбалий у своїй роботі - марнотратника брат рідний" (18, 9). "Іди до мурашки, лінюху, поглянь на дороги її - й помудрій" (6, 6).

Отак, зупинившись на важливих моментах цієї книги, можемо почерпнути з неї те, на чому християнська праведність стоїть: уникай злого і чини добро!

о. Василь ЗІНЬКО, ЧСВВ

Оце Серце, що так дуже полюбило людей...

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

О, Божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміренням, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії всі свої молитви, справи, слова, думки й терпіння нинішнього дня у винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників і у всіх намірениях Апостольства Молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.

Пресвяте Серце Ісуса і Марії, спомагайте св. Церкву і Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас.

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, Заступники України, моліть Бога за нас!

НАМІР АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА БЕРЕЗЕНЬ:

Загальний: ЗА ВСІХ ПОКРИВДЖЕНИХ СПОЖИВАЦЬКИМИ ТА НЕСПРАВЕДЛИВИМИ ЕКОНОМІЧНИМИ СИСТЕМАМИ (Поблагословлене Святішим Отцем).

Людина - громадська істота, і хоче вона чи ні, але від громади, від суспільства таки залежить. А суспільство трактує особу чи групи осіб - по-різному. Зокрема тепер, коли запанувала споживацька філософія життя. Тому цього разу Церква стає на захист тих, що терплять від усіляких звироднінь різних суспільних систем.

Маємо дві неправильні (а то й шкідливі) суспільні системи. Перша - споживацька чи консумпційна. У ній проповідується та усіма силами

вкорінюється гасло: "Споживай!", наче б людина не мала іншого призначення, окрім їсти, пити і зловживати коханням. Друга система, що тісно пов'язана з першою - це несправедливі економічні уклади. Таким був колись і ще подекуди залишається марксистський (чи просто комуністичний) лад, а також капіталістичний. Обидва ці лади чи, точніше, нелади сходяться на тому, що матеріальні блага і їх нагромадження - найбільша вартість у житті. Єдина різниця між першим та другим в тому, що соціалістична система - це державна експлуатація людини, а капіталізм - це особиста та групова і часто державна експлуатація, чи просто визиск людини.

Яка ж справжня суспільна система - запитаєте ви. Безперечно, це християнський лад любові до ближнього, де всім разом і кожному зокрема буде добре. Маючи добру волю, про це можна подбати і таку систему створити. Стараймося ж її впровадити в життя у нашій державній Україні та між українськими спільнотами в діаспорі.

Місійний: ЗА МІСІЙНУ ПРАЦЮ АФРИКАНСЬКИХ ЦЕРКОВ

На африканському континенті розвиваються місцеві Церкви. Від них домагається вселенська спільнота спасення - Петрова Церква, щоб і вони висилали місіонарів і дбали про інші місця та інших людей, аби їх прихилити до правди і до віри в Христа. Гарне нагадування і для нас тут: спомагаймо місіонарями з України нашу східну та західну діаспори. Вони на це вже давно чекають!

Місцевий: ЗА ТИХ, ЩО ЛЕГКОВАЖАТЬ І ЛЕГКОДУШНО ПРИСТУПАЮТЬ ДО СВ. СПОВІДІ.

Трапляється це переважно в час Великоднього посту, коли люди виконують обов'язок хоч раз на рік сповідатися і причащатися. Але чимало людей приводить до сповіді тільки звичка: вони не зважають на іспит сумління та постанову поправи, а, отже, грішать.

Заступник на березень - Святий СОФРОН (24, 3)

Святого Софрона, що походив з Дамаску у Сирії, 634 року обрали єрусалимським патріархом. Він відзначався побожністю, освітою та чистою католицькою вірою. Згадує про вшанування чесного хреста серед великого посту. Писав побожні пісні. Помер у вигнанні.

"ЖИТТЯ ІСУСА" ЗА ФРАНСУА МОРІАКОМ

Образ Ісуса Христа привертав увагу багатьох письменників.

Нещодавно видавництво "Каменяр" подарувало читачам ще одну повість "Життя Ісуса". Її автор - популярний французький письменник XX ст., нобелівський лауреат Франсуа Моріак на основі біблійних оповідей глибоко розкрив образ Сина Божого.

Книга вийшла друком у серії "Знамениті письменники", а переклад з французької здійснив Ярема Кравець.

Тарас ЛЕХМАН,
м. Червоноград

НАМІР АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА КВІТЕНЬ:

Загальний: ЩОБ МІСЦЕВІ РАДО ПРИЙНЯЛИ БІЖЕНЦІВ, ЯКІ МУСІЛИ ЗАЛИШИТИ СВІЙ КРАЙ (Поблагословене Святішим Отцем).

Тема стара, як світ. Частенько насильство та ворожнеча примушують залишати свій рідний край та іти світ за очі. Так примушені були при кінці другої світової війни поневірятися по чужих країнах наші земляки, яких було на німецькій території до трьох мільйонів душ. Так воно є і сьогодні по різних босніях і чечнях та й подібних місцях.

Справа в тому, що коли такі люди прибувають у інші країни, то не завжди їх зустрічають прихильно і гостинно. Власне це на думці має намір Апостольства Молитви, щоб молитися і, коли трапиться нагода, пригостити утікачів. Дивно, що в нашім народі подекуди донині нема для цієї речі зрозуміння. От свого часу нашу людність переселювали окупанти і не один мусів залишити свою рідну хату. Та їх переселено таки на українську територію. То понині дехто з тубільців називає таких людей, хоч своїх українців, заходцями чи зайдами або й поляками чи москалями. Так не годиться робити.

До того пригостити до себе теж не означає, щоб отого біженця обголити до голої душі, а не тільки тіла, і щоб він уже не мав на новім місці навіть права по-своєму заговорити чи й своїх дітей навчити своєї рідної мови. Про це намір мовчить, але це сумна і поширена правда і на таке ми не можемо погодитися з самих християнських засад. Маємо любити ближнього як самого себе. Не було б нам приємно, коли наші внуки вже не мали права до нас звернутися на своїй мові чи нашою вишневою мовою помолитися Богові, то не сміємо й інших до цього примушувати.

На жаль, ті, що приймають, уживають усяких засобів, щоб тільки поглинути біженців. Про це історія нам може багато розказати, але це не по-людському і, тим більше, не по-християнському!

Місійний: ЩОБ У "РІК ТЕРПИМОСТІ" ЗАІСНУВАЛИ ЗВ'ЯЗКИ МІЖ НАРОДАМИ І РЕЛІГІЙНИМИ ГРУПАМИ.

Організація Об'єднаних Націй проголосила 1995 рік роком толеранції і Церква приєднується до цього. Воно теоретично дуже гарно, але практично тяжке до виконання. Хоч можна провести, наприклад, між нашим народом певні порозуміння на тлі релігійнім.

Хоча не забуваймо, що від правди ми не сміємо відступити. І коли спілкування між народами й іновірними не приносить шкоди для правдивої віри і щирої правди та справедливості, то треба про порозуміння старатися. Коли ж інакше, то мусимо пам'ятати про мучеників усіх століть, які воліли вмерти, ніж поступитися у питаннях віри й правди. Рівно ж і спілкування між народами повинно бути як рівний з рівним, а не під імперіалістичним кутом, як от було на одному ювілею мединституту. Говорили чужою мовою і ще давали на цю установу суми в рублях. Забуваючи при тім, що в Україні є свої гроші! Теж в Україні чужомовні конференції та доповіді повинні перекладатися на українську державну

мову, як це роблять інші культурні народи, а не має хтось нас у власній, ніби вільній хаті, принижувати.

Місцевий: ЗА ХРОНІЧНИХ АЛКОГОЛІКІВ, КУРЦІВ І НАРКОМАНІВ, ЩОБ ЗА ЛАСКОЮ БОЖОЮ ПІДНЕСЛИСЯ ДО ГІДНОСТІ ДІТЕЙ БОЖИХ.

Брак тверезості, нікотин й задурманюючі речовини сьогодні стали єгипетською виразкою в світі. І тому ми мусимо докладати усіх можливих зусиль, щоб привернути за Божою ласкою стан оцих нещасних людей. Хай вони знову повернуться до людської гідності й життя правдивих християн.

Заступник на квітень: Святий ІПАТІЙ (13. 4)

Був єпископом Гангари, Мала Азія. У час першого нікейського собору його вбили аріяни. Потім їх опанував злий дух. Коли ж тіло святого поклали до гробу, то всі убивці виздоровіли. Отак святий показав милосердя своїм убивцям.

Богдан ЛЕПКИЙ

НА ГОЛГОФУ

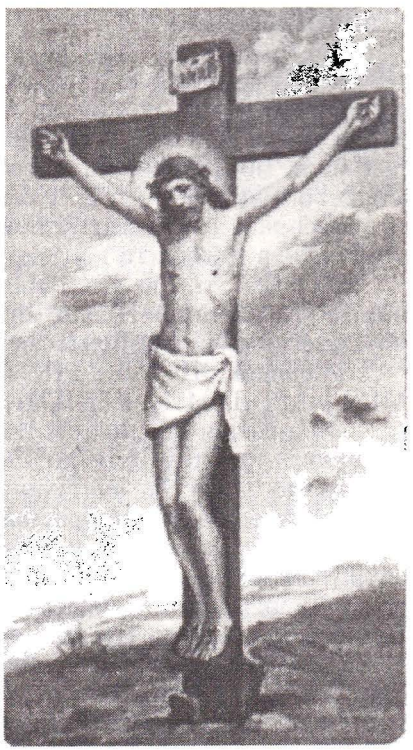

Голгофа, хрест,
Страшні криваві сни...
Товпа реве:
"Розпни! Розпни! Розпни!"

І розп'яли...
На голові вінок,
По краплі кров
Спливає у струмок.

Товпа реве:
"Коли ти Бог єси,
То злізь з хреста
І сам себе спаси!

Якщо не Бог,
А лиш юдейський цар,
То військами
На ворогів удар!

А ти мовчиш,
Здригаєшся, мов трус, -
Га! Ти не Бог,
Лиш назарей, Ісус!"

Голгофа, хрест,
Страшні, криваві сни...
Прости їм, Боже,
Бо сліпі вони...

МОЛИТВА СВЯТОГО ФРАНЦИСКА

О Боже, учини з нас
знаряддя Твого миру,
щоб ми сіяли любов -
там, де панує ненависть,
вибачення - там, де панує кривда,
єдність - там, де панує сумнів,
надію - там, де панує розпач,
світло - там, де панує темрява,
радість - там, де панує смуток.
Учини, щоб ми могли
не стільки шукати розради,
скільки давати її,
не стільки шукати розуміння,
скільки розуміти,
не стільки шукати любові,
скільки любити.
Бо даючи - одержуємо,
прощаючи - дістаємо прощення,
а помираючи -
народжуємося до життя вічного.
Через Ісуса Христа, Господа нашого.
Амінь.

БОЖІ ВИБРАНЦІ

У цьому світі, де стільки гріхів, насилля, зла, де на сторінках історії - переважно лише війни, убивства, голодомори, руїни (так, наче б світом заволодів "князь темряви" і цупко тримає його у своїх волохатих лапах) - у цьому світі є щось таке, на що може й не всі звертають належну увагу: Божі обранці, які видимо і невидимо ставлять перешкоди гріхам, тягнучи людей з прірви.

Дехто з них явно покликаний до цього, як Ной, що попереджав про потоп і будував корабель для спасіння вибраних, або Авраам, який на Божий поклик покинув країну ідолопоклонників, щоб закласти нові основи для правдивої віри. Інші самі просились: "Пішли мене, Господи!".

Для нас в Старому Заповіті найцікавішим є випадок, про який так пише Святе Письмо: "Чи він не оминав той голос вже цілі роки, який кликав його по імені: ЄРЕМІЄ! Чи він не чув цілі роки того голосу в душі і ні разу не сказав: Я ТУТ!". Він відмовлявся, бо молодий, бо нездатний зважитись на таку важливу справу. Але якось почув виразний голос: "Я тебе пізнав

скоріш, ніж ти почав існувати, скоріше, як ти народився. Не говори: я маленький. Бо я встановив тебе за пророка між народами. Не говори: я молодий. Бо підеш всюди, куди тебе пішлю, і зробиш все, що тобі накажу. Не бійся, бо Я з тобою".

Подібно вчинив Господь з покликаними до апостольства. Левій сидів біля своєї митниці і не думав, що буде навчати народи, коли попри нього пройшов Месія і сказав: "Іди за Мною". Рибалки Іван і Яків, напевно, думали ще лише про сніданок після важкої нічної праці, коли біля них з'явився Христос і сказав: "Залиште все і йдіть за Мною". І вони покинули батька, човен, сіті і все інше та й пішли за Ним. Інших, як от Петра і Вартоломея, покликали найближчі, брат чи приятель, кажучи: "Ми знайшли Господа". Дехто ще сумнівався, чи з Назарету може бути щось доброго. Але коли стрінулись з Ним, а дехто і "перебув у Нього той день", сказали, як Вартоломей: "Ти Господь. Ти цар Ізраїля".

Св. Василій готувався на велике світське поприще, вже оточений славою, коли тихий голос сестри Макрини підказав йому: "Невже ти славу Небесного Царя заміниш славою служіння земному цареві?". І з'явилася проповідь, яка вразила всіх своєю сміливістю і далекосяжністю великого рішення, і в свій час покликала за собою іншого лицаря духа: св. Ігнатія в чудовому розважанні про двох царів.

Св. Августин довго тримався всього, що дає цей світ, але врешті прийшла і для нього година, коли зважився піти беззастережно за голосом Господа, що так довго і наполегливо його кликав. І те, що він сказав стосовно першості "Небесного Града", який будує сам Творець, супроти "Земного Града", який намагаються збудувати супротивники Бога, залишиться незаперечним назавжди.

Св. Бенедикт з Нурсії (480 р.н.), опинившись якось серед розтлінного і нерозважного світу, запитав себе: "Чим є для людей святий і вічний Бог? Той, що став чоловіком і помер на хресті? Чим є для них вічний Суддя, який буде вимагати від людей звіту за кожне порожнє слово? Чим є для них Той, що подає себе у храмах як білий хліб на добро їхнього життя? Той, хто є Силою і Любов'ю, пішов у забуття. В неділю поклоняються Йому на годину, а потім все одно живуть, як погани...". І св. Бенедикт задумався над тим, яким був би світ без молитви, без серйозних міркувань над Божим словом... "Хто мене буде судити: Ціцерон чи воскреслий Христос? Що дасть мені існування навіки? Може, людська пам'ять? Або добрий Бог?" І Бенедикт покинув світ і людей, пішов в пустелю і навчав інших серйозно займатись духовними речами. Чим став би світ без такої глибини духа?

Подібне, але ще глибше навернення до духовного життя пережив св. Франциск з Ассижу. Він був мовби створений для цього світу: вродливий, здібний, багатий, сміливий, завжди оточений молоддю, яка ним захоплювалася. Але якось він почув голос: "Куди втікаєш, Франциску? Куди йдеш? До порожнечі, знищення?" Він озирнувся, але не побачив нікого. Та згодом почув знову той самий голос: "Франциску, Франциску, невже ти народився для такого порожнього життя?" Озирнувся, але знову нікого. "Цей голос в мені", - сказав сам собі. Коли поділився своїми думками з братом Левом, той сказав йому: "Кожна людина, навіть

найменш віруюча, носить Бога глибоко у своєму серці. Це Бог кликав тебе. Ти почув Його голос". Відтак Франциск пережив сон, в якому його хотіла забрати смерть і він марно відпрошувався. "Ти вже досить змарнував часу", - не міг випросити і години в смерті, а коли пробудився, не міг надякувати, що він ще живе. Згодом побачив у сні церковцю св. Дам'яна, що розвалювалася. "Ти спиш, Франциску, ти спиш, а церква у небезпеці!" "То що маю робити?" "Простягни руку, підстав плечі, підопри церкву і не дай їй розвалитись". "Я?" "Так, ти..." "Мамо, який сьогодні день?" - запитав Франциск, пробудившись. "Неділя, сину". "Так, але якого місяця?" "24 вересня, сину". "Мамо, запиши за Христовим образом на нашому триптиху: днесь, в неділю 26 вересня року Господнього 1206 по народженні Спасителя мій син Франциск народився вдруге!"

Його вірний супутник, брат Лев, в подібних переживаннях пішов до пустельника і сказав йому: "Святий пустельнику, я шукаю Бога, покажи мені дорогу!" "Такої дороги нема, є лише прірва", - відповів пустельник.

Але жінки теж бажали повністю посвятити себе Богові. До убогого храмика в Порчіункула приходить якось найвродливіша дівчина Ассижу - Клара, дочка графа, і просить дозволу зайти до храму. "Жодна жінка не сміє сюди увійти. Це місце святе", - відповів брат Лев. "Дозволь мені зайти і поговорити з Франциском". Але і Франциск її прохання відхилив. Тоді вона вклякла на коліна і просила покірно, але наполегливо: "Франциску, дозволь мені увійти... Ти не дивися на мене, лише вислухай мене... Відколи я бачила тебе востаннє, босого, убогого, відданого лише Богові, моя душа не може витримати в тілі. Моя душа теж ходить боса і не може витримати в цьому світі, він для неї замалий. Відріж моє волосся і кинь у вогонь". Але обличчя у Франциска наче скам'яніло і він мовчав. "Франциску, чи ти не кличеш всіх людей до Бога? Я послухала твого голосу. Я пішла з дому і зреклася свого багатства. В церкві перед престолом я зважилась належати лише Христові. Поблагослови мене і назови сестрою Кларою". "Ти - молода графиня, дочка могутнього Сціфія, хочеш ходити боса?" - нарешті промовив Франціск. "Хочу!" "А можеш?" "Можу!" "Ти можеш витримувати голод і стукати в двері, щоб просити милостиню? Ти можеш, молода і вродлива, допустити, щоб на тебе люди показували пальцем і з тебе сміялись?" "Можу, можу!" - і дівчина підняла руки, як до присяги. Я все можу у Бозі". "Жінки у мене не викликають довіри, - відповів Франциск. - Встань і повернися до своєї родини". "І жінка - Боже сотворіння, а чеснота може розквітнути в кожному серці", - сказала Клара. Запанувала тиша. Брати слухали і мовчали. Мовчав і Франциск: боровся з собою. Раптом вимовив два слова: "Сестра Клара". І цим було вирішено все...

Горе народові, який не має таких Божих обранців, які б словом і ділом нагадували йому найголовніше: його вічне призначення і обов'язок жити згідно Божих законів. Чим був би світ без проповідників правди, добра і справедливості? В часи, коли ці ідеали вмирають або затьмарюються в людських душах, а над світом простягається темна ніч ненависті і насилля.

Але, як видно з наведених прикладів, Божі вибранці завжди вибираються лише Богом. І ніхто не може похвалитися, що він став таким лише з власної волі. Назавжди залишаться правдиві слова Спасителя: "Не ви Мене вибрали, а Я вас вибрав". Тому таке довге вагання, сумніви, шукання світла, аж доки не прояснюється, що це таки Божа воля!

У кожного, хто зважується на таку дорогу, мусить настати період вагання, невпевненості. Кожен мусить в глибині серця сказати те, що сказав Мойсей: "Господи, я не дорікаю. Я не можу говорити. Я нікуди не піду, якщо Ти не підеш зі мною".

Ні в Мойсея, ні в Єремії, ні в святих Петра чи Павла і після поклику не все стало легким, зрозумілим. Навпаки, аж тоді з'явилися великі труднощі, переживання, перешкоди. Та всі вони вже могли говорити так, як св. апостол Павло: "Горе мені, якщо не буду голосити Євангелія. Я відчуваю примус!"

Христос головним своїм завданням вважав запалити вогонь любові на землі. "Я приніс вогонь на землю і нічого так не бажаю, лише щоб він розгорівся". І, мабуть, на землі та й на небі не може бути більшого щастя, як горіти тим вогнем!

Божі вибранці, розносьте цей вогонь всюди, щоб ним зайнялася вся земля!

о. Павло МАДЯР, ЧСВВ

ГІСТЬ З РЕСПУБЛІКИ КОМІ

Це полярна країна з мішаним населенням. Тубільців тут всього 20%, решта росіяни, на другому місці українці. Це переважно західні галичани і волиняки, яких карано за "бандерівщину" у час терору, який тепер зовуть сталінським.

6-го лютого загостив до редакції "Місіонаря" п. Ярослав Гелетій, який приніс до нас газетку з тієї країни на українській мові "Промінь" і поінформував про життя-буття тамтешніх українців. Туди переселено до двох мільйонів українського люду в часи сталінського терору. Мають тепер свої товариства, хоч ще треба дуже багато працювати, щоб могти належно зорганізувати українське культурне життя.

Візит п. Ярослава мав на меті з'ясувати, в який спосіб оживити католицьке життя св. Йосафата в тих, які вивезені були, і тих, що вже там народилися. Поки що в цій справі нічого майже не зроблено. Хоч різні "свідки єгови" і т. п. та й московська церква там діють. О. Василь Зінько порадив найперше подбати про поїздку нашого священика по місцевих зорганізованих громадах і почати з самого початку роботу. А потім треба буде старатися про постійного душпастиря і церковний центр та храм.

Щиро та дружньо ми попрощалися, з надією, що у свій час, перемігши усі труднощі, занесемо Христову правду у вигляді віри св. Йосафата в республіку Комі. Та дай, Боже і Пресвята Богородице, нам поможи!

о. В. ЗІНЬКО, ЧСВВ

"ЦЕРКВА" - ТІНЬ ІМПЕРІЇ

Трапилося мені минулого року відвідати Луцьк. На сходинах технічної інтелігенції однієї з установ міста запитав мене один православний українець, чому в Україні є церкви і приходи московського патріархату. Відповідаю питанням на питання: "А чи є хоч один прихід котрогось з українських патріархатів - чи то Яремівського, чи то Романюківського?" (Незабаром, як "спобожніють" українці, то кожен район стане патріархатом!). А всі присутні в один голос: "Немає жодного українського приходу!" От в чому загадка... Чи то з місійних християнських рацій є оті московського патріархату установи на території вільної української держави, чи може, як досі бувало, від царів почавши, з чисто політичних міркувань, щоб духовно поневолювати український народ?!

Та це ще півбіди. От напередодні першого синоду українських католицьких єпископів у Львові, у травні 1991 року надрукували "Вісті з України" листа одного о. протосрея зі ЗДА про те, що уніатська Церква спричинила море крові в Україні. На це звинувачення була відповідь у календарі "Світла" (1993). Та що ж? Згаданий о. протоієрей приїздить по п'ятдесяти роках на Житомирщину до рідного села і тут служить українською мовою Службу Божу. За кілька днів (він сам про це написав до "Вістей з України") прибуває чи не сім батюшок з московського патріархату і давай переконувати людей, що "нє полагается на таком язикє" служити Богові, але на слов'янському. А сам о. протоієрей додає: тільки на московському... Де ж тоді права державної мови України?.. В інших державах за таку пропаганду проти державної мови служителя культу притягли б до судової відповідальності, а в нас демократія і свобода для різних демагогів та агітаторів!

Але це ще не кінець. Ще один служитель культу, у загарбаній в українців-католиків церкві і сам таки галичанин, варнякає перед обдуреними краянами, колишніми греко-католиками, що він "русскій"...

Що ж стоїть за такою церквою московського патріархату? Христос чи Андрій?.. Той, що руйнував Київ та ще й отримав таке богохульне прізвисько "Боголюбський"... А, до речі, українці не приймали віри з Москви, а з Царгороду - то як так зрадити Царгород і самим лізти в московський ефедрон?.. Хіба "православними" не можна бути без залежності від півночі?.. Дивно, що стільки патякають про латинізацію та полонізацію, але чомусь не бачать москалізації та вікової духовної кріпаччини. Добре сказав колись Спаситель, що мають очі, але не бачать, вуха мають, але не чують... Чи як Шевченко мовить: німії, подлії раби...

Іван ДАНИЛЮК

МІСІЯ НАД ЗБРУЧЕМ

22-23 січня цього року довелося мені проводити місію біля Збруча, річки, що довгі роки ділила наш народ на дві нерівні половини. Заходами п. Люби Щиглик-Шевчук, дружини майора української міліції міста Львова, запрошено мене на місію до її рідного села Кривенького на Чортківщині. Однак увесь час місії довелося мені їздити між чотирма селами тієї околиці біля Копичинець і Гусятина. Місія ж почалася в селі Товстенькому, де парохом є Всеч. о. Григорій Шафран. Після співаної Служби Божої і проповіді ми з парохом поїхали до Кривенького, де була урочиста св. Літургія і друга місійна проповідь. Незабаром ми опинилися над самим Збручем, в селі Зелена, де знову мали відправу і проповідь. До того ж щодня були відправи і проповіді в селі Василькові, що біля Кривенького. Отак щодня ми їздили по місцевих гарних церквах і по школах. Були зі мною Сестри Йосафатки: с. Дам'яна Іленьків і с. Дарія Климко. Вони викладали Божі правди в школах, допомагали при відправах і ревно поширювали духовну літературу. Останньої місійної неділі, 29 січня, на запрошення Всеч. о. пароха Миколи Малого ми загостили до села Коцюбинчики, де була місійна проповідь і гарно співав місцевий хор. Додамо, що в дитячому садку у селі Товстенькому нас вітали малята: співали, декламували, молилися... Серце радіє, що сьогодні українська дитина в державній установі отримує світло Христової правди та добре християнське виховання. Виступ малят був чи не найбільш зворушливим моментом усієї місії. Хай Господь і Пресвята Діва милують наших добрих людей та їхніх вихователів і душпастирів.

ТРИ ДНІ В ДАВИДОВІ

Давидів - це підльвівське село в напрямі Бібрки. Був я тут минулого року на Великодній сповіді. Цього року о. парох Роман попросив мене дати триднівку обнови. Було це перед самим Йорданом. Науки лавалися для чоловіків, жінок, молоді та дітвори. Сповідати допомагав ще один о. Роман, якого за те, що обслуговував українських повстанців-упістів сильно побили поляки і він тепер каліка, але каже: "Не той, хто бив, герой, а той, хто витримав побої". Місія закінчилася у переддень Йордану. Люди запричастилися і отримали повний відпуст з тим, щоб у теплішу пору знову до них навідатися.

о. Василь ЗІНЬКО, ЧСВВ

АПОСТОЛЬСЬКА ПОДОРОЖ ПАПИ ІВАНА ПАВЛА II

Під час шістдесят третьої апостольської подорожі Христовий Намісник відвідав чотири країни Азії та Океанії - Філіппіни, Папуа Нову Гвінею, Австралію та Шрі Ланку.

19 січня в столиці Австралії, Сіднеї, Папа проголосив блаженною монахиню Мері МекКіллоп. Принагідно варто згадати, що в Австралії проживає 35 тисяч наших земляків, з них 25 тисяч - католики, якими керує владика Петро Стасюк, редемптерист з Канади.

Нова блаженна Мері МекКіллоп народилася в Мельбурні, але родичі її походили з Шотландії. У родині було восьмеро дітей і Мері вирішила посвятити себе убогим та знедоленим. Стала вчителькою, згодом заснувала згромадження Сестер св. Йосифа. Померла 1909 року.

З Австралії подався Святіший Отець до Шрі Ланки (колишнього Цейлону), де нараховується 200 тисяч католиків. Папа звернув увагу на культуру цього острова та мирне співіснування різних віросповідань, а також проголосив блаженним о. Йосипа Вазу, що народився в португальській колонії Гоа в 1621 році. Він подбав про переклад на місцеву мову головних християнських книжок. Помер в 1671 році.

У Порт-Морсбі, столиці Папуа Нової Гвінеї, Папа проголосив блаженним катехита і мученика Пітера То Рота. Він народився 1912 року в Ракунаї - маленькому селі на острові Нью-Брітен. Батьки Пітера

належали до першого покоління католиків на цій території. Пітер закінчив катехитичний курс в колегії св. Павла і зайнявся катехитичною роботою в рідній парафії. В 1942 році, коли острів зайняли японські війська, він потаємно збирав і навчав віруючих. Його ув'язнили в травні 1945 року, а в липні скарали на смерть, давши отруйну ін'єкцію. Було йому тоді 33 роки. "Перший місцевий мученик, - сказав у проповіді Папа Іван Павло II, - немов євангельське зерно, яке тихо впало в землю і принесло щедрі плоди".

Подорожуючи, Святіший Отець подолав 35 тисяч кілометрів, однак на запитання, чи втомився він цією поїздкою, відповів, що готовий знову подорожувати. І додав, що підкріпленням своїх сил завдячує молоді усього світу. Зрештою, саме зустріч з молоддю під час Всесвітнього дня молоді в Манілі, столиці Філіппін, становила важливий етап цієї Апостольської подорожі.

За повідомленнями Радіо Ватикану

о. Матей Михайло Гаврилів, ЧСВВ

ЧИ СУМЛІННЯ ЩЕ Є ГОЛОСОМ БОЖИМ У ЖИТТІ СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ?

(Продовження. Початок в N 12, 1994 та №№ 1, 2, 1995)

СУМЛІННЯ - ЯК ОЦІНКА ДІЙ У КОНКРЕТНІЙ СИТУАЦІЇ

Універсальні засади, що, безперечно, кожному з нас відомі, напр. "слід робити добро, а не зло", "не можна робити іншим того, чого собі не бажаєш", хоч які вони фундаментальні, проте дуже далекі від конкретних ситуацій. Але коли я кажу: "Цього пораненого в аварії я повинен негайно завезти до лікарні", то тут йдеться вже про оцінку мого сумління, тому що воно виявляє себе, як моральна оцінка даної, конкретної ситуації.

Комуністична етика і мораль, що вихваляла себе "найгуманнішою" у світі, в дійсності мало що мала спільного із гідністю самої людської особистості, бо грунтувалася на принципі колективізму, згідно з яким інтереси особистості реалізуються тільки шляхом досягнення суспільних інтересів, а точніше інтересів комуністичної партії, що вважала себе авангардом суспільства (Пор. Марксизм и мораль, Рим 1960, 21).

Нам усім ще досі стоїть перед очима значуще гасло комуністів: "Партія - це ум, честь і совість нашої епохи". Тобто, іншими словами, усі, ким вона керувала, не повинні були журитися відповідальністю за свої вчинки, чи пошуками власних доріг, партія брала на себе колективну відповідальність. Кожному треба було лише якнайчіткіше "усвідомити свій борг і відповідальність", і цього вистачало. Для деяких, зрештою, це було досить зручно, а для тих, "що неправильно розуміли свій борг", були перевиховні концтабори.

На Заході, а особливо у Німеччині, протягом останніх 10 років розвинулась т.зв. "етика ситуації". Радикальне вираження такої етики полягає у відкиненні будь-якої універсальної і абсолютної моральної норми, а також у декларуванні того, що моральна норма у діянні остаточно зводиться до персонального, вільного рішення. Церква і II Ватиканський Собор, а також минулорічна Папська Енцикліка Veritatis splendor, хоч впрост не вживають вислову "етика ситуації", проте цілком ясно їй протиставляються.

... свобода - це не просто вибір тієї чи іншої окремої дії; але це рішення у собі і диспозиція власного життя "за" або "проти" Добра, "за" або "проти" Правди, а в остаточній інстанції "за" або "проти" Бога (Veritatis splendor, 65, Milano 1993, p. 68).

Щоправда, не все є помилковим в "етиці ситуації". У випадку, напр. позитивного закону, існування якого грунтується на волі законодавця, християнин може опинитися у важких обставинах, що не передбачені законом і можуть його виправдати. Напр. закон відвідування храму у недільний чи святковий день (Quarello E., Coscienza, in Dizionario Enciclopedico di Spiritualita/1, Roma 1992, 650).

Види сумління (П'юрко Б., Учебникъ христіяньсько-католицкой етики, Львів 1885, 15-20).

З рації вчинків:

- випереджуюча - відноситься до акту-чину, що його треба зробити або відмінити; вона є провідником життя людини;
- послідуюча - відноситься до минулих, довершених вчинків, їх осуджує або виправдовує; вона є суддею людини.

З рації обов'язку:

- наказуюча;
- забороняюча;
- дозволяюча.

З рації згоди:

- певна, без вагань наказує, що треба робити;
- сумлінна, коли розум вагається у винесенні рішення про чесність даної справи, або коли щось наказує, боячись помилитися.

З рації згоди із об'єктом:

- правдива, коли дає такі оцінки, що відповідають об'єктивній вартості речей; звичайно вона є певна;
- помилкова, коли її оцінки не відповідають об'єктивному станові речей; вона може бути помилково широка, коли хтось без причини, або з легкої причини звільняє себе від гріха.

Можна виявити ще такі види совісті:

- зіпсована, коли хтось через постійні гріхи повністю знищує свою совість і стає байдужим до тяжкого гріха;
- фарисейська, коли хтось легковажить серйозними справами, а звертає увагу на другорядні речі (приклад розбійника, що вбив купця і заволодів його крамом, але м'яса не їв, бо була п'ятниця);
- вузька, коли бачить гріх там, де його насправді немає.

ФОРМУВАННЯ СУМЛІННЯ

У ситуації посткомуністичній і преконсумістичній, як наша, ця праця для священиків, педагогів і вихователів є надзвичайно важливою, бо тут йдеться про довірені дитячі та юнацькі душі. Саме на виховання і формування сумління постійно звертає увагу Католицька Церква у своїх документах.

ККК говорить:

Совість повинна бути виховувана, а моральний осуд просвітлений. Добре сформована совість є правильна і правдива. Вона формулює свої оцінки згідно розуму, утверджуючись в справжньому добрі за мудрою волею Творця. Виховання совісті необхідне для людини, в середовищі негативних впливів спокушуваної гріхом до обрання власного осуду і нехтування здоровим безпомилковим вченням.

Виховання совісті - це завдання усього життя, від дитячих літ аж до похилого віку. ... Виховання совісті гарантує свободу і породжує мир у серці.

У вихованні совісті Слово Боже є світлом на шляху; важливо прийняти його у вірі й молитві і застосувати у житті. Слід робити рахунок сумління, приносячи його до Хреста Господнього (Catechismo della Chiesa Cattolica, 1783-1785).

Veritatis splendor

Христос сказав: "Світло тіла - око. Як, отже, твоє око здорове, все тіло твоє буде світле. А коли око твоє лихе, все тіло твоє буде у темряві" (Мт. 6, 22-23). У цих словах Ісуса знаходимо заклик до формування совісті, щоб вчинити її предметом постійного навернення до добра і правди. Аналогічним є апелювання ап. Павла, щоб не поводитись за менталітетом цього світу, але перемінюватись, відновлюючи власний розум (Пор. Рим 12, 2). Насправді саме серце, навернене до Господа, і любов є джерелом правильних оцінок совісті. Цілком вірно, "щоб розрізнити, що то є воля Божа, що добре, що вгодне, що досконале (Рим, 12, 2), слід взагалі мати знання закону Божого, а окрім цього певного роду "співприродність" між людиною і справжнім добром (S. Tommaso d'Aquino, Summa Theologiae, II-II, q. 45, a. 2). Така співприродність, чи спорідненість закорінюється і розвивається у цнотливих звичаях самої людини: спритності й інших кардинальних чеснотах, а найперше богословських чеснотах: вірі, надії і любові. Саме у цьому сенсі Ісус сказав: "Хто правду чинить - іде до світла" (Йо. 3, 21). Великою допомогою для формування совісті у християн є Вчительський Уряд у Церкві, ... яка завжди з готовністю віддає себе саме для служіння сумлінню (Veritatis splendor, 64, Milano 1993, p. 67-68).

(Закінчення у наступному номері).

* * *

На схилі дня складім долоні рук,
забудьмо втому - випурхнімо з неї...
Молитви непочатий, віщий звук
враз спалахне яскравою зорею.
Вона звільнити має від гріха,
наповнити, зміцнити і простити...
Тремтить душа, очищена й легка,
і прагне так, як Він весь світ любити.

Надія ДИЧКА
м. Долина на Івано-Франківщині

КОРОТКА ІСТОРІЯ МАЛОЇ ПАРАФІЇ

В Яворівському районі, недалеко від Янова розташоване невеличке село Затока. Можливо, що нікому не було би цікаво про нього дізнатися, якби не його зовсім недавня історія, зокрема історія греко-католицької парафії цього села.

Парафія греко-католиків с. Затоки є особливою через те, що зорганізувалася і побудувала власну церкву в часи комуністичного режиму, в часи підпілля. А сталося це ось в який спосіб.

Населення с. Затоки повністю складається з переселенців. Одна частина їх була зігнана з рідних осель у Любачівському повіті, в Польщі, внаслідок сумнозвісної операції "Вісла", а друга частина була переселена з території т. зв. Яворівського полігону. До і під час другої світової війни Затока була німецькою колонією. Церкви в селі не було, бо німці належали до римо-католицької парафії сусіднього села. Після війни, коли німці покинули село, а до нього було переселено українців, люди біля 40 літ не мали власного храму. Часи сталінського терору, так само як і подальший період панування совєтської комуністичної системи, не давали можливості жити правдивим релігійним життям. Однак мешканці села старалися не забути своєї віри. Більшість заточан залишилися вірними Українській Католицькій Церкві. Люди тримали зв'язок з підпільними греко-католицькими священиками, приймали часто від них св. Тайни. У сусідньому селі - Кам'яноброді, у замкненій церкві регулярно відбувалися підпільні католицькі богослужения, які активно відвідували мешканці Затоки. В ті тяжкі 60-і та 70-і роки особливо спричинився до виховання цього села в католицькому дусі о. Петро Пиріжок, який нелегально відправляв в тій церкві.

На початку 70-х років село потребувало розширення цвинтаря, і тому у 1974 р. місце під новий цвинтар посвятив о. Василій Вороновський, Студит. Тоді ж було вирішено будувати на цвинтарі каплицю.

Будівництво католицької каплиці у 70-і роки було справою героїчною, але практично неможливою. Але все-таки мешканці Затоки зорганізувалися для цієї справи. Головними організаторами й фундаторами будови виступили п. Степан Старицький, місцевий лісник та п. Михайло Мурський, нині вже покійний. Завдяки їхній організації та ентузіазму селян робота почала поступово просуватися вперед, наскільки то було можливе в ті тяжкі часи. У 1976 р. було закладено фундамент каплиці, а у 1981 р. її було майже повністю збудовано. Місцевій комуністичній владі було сказано, що то будується на цвинтарі трупарня. Однак у 1983 р. з приходом до влади Андропова та з посиленням суворого режиму у совєтській державі місцева влада звернула увагу на затоцьку каплицю. Можновладці зрозуміли, що під видом "трупарні" заточани збудували собі католицьку церкву! Тому в листопаді 1983 р. було вирішено районною владою каплицю зруйнувати, а з організаторами будови офіційно

"розібратися". То був найтяжчий час для затоцьких католиків. Адже над їхньою щойно збудованою церквою нависла загроза знищення, а ініціатори будови могли опинитися в ув'язненні. Однак молитви побожного люду вчинили свою справу. Серед можновладців знайшлися люди, в яких ще не зовсім було втрачене сумління та повага до християнських цінностей. Рішення про руйнування каплиці та про відповідальність організаторів будови не було проведено в життя...

Йшли роки і ось наблизилася пора виходу нашої Церкви з підпілля. В останні часи підпільної праці греко-католиками Затоки почали опікуватися Отці Василіяни. Перше відкрите Богослужіння в каплиці та її посвячення провів 17 лютого 1989 р. о. Михайло Матей Гаврилів, ЧСВВ. На цю відправу прийшли всі мешканці села. З радістю та зі сльозами на очах клякали і відновлювали свою вірність Апостольській Столиці та вірі батьків. Затоцька церковця була однією з найперших відкритих греко-католицьких церков в Україні. До неї приїжджали молитися з інших сіл та навіть з інших районів, зі Львова. Богослужіння відправляли крім о. М. Гавриліва, о. Антоній Масюк, ЧСВВ, отці третього Василіянського Чину: Володимир Процик, Григорій Кутний, Володимир Дітчик, Василій Ковпак, Стефан Столярчук та інші.

У 1990 р. було побудовано передню частину з великим куполом. Таким чином каплиця с. Затоки перетворилася на маленьку церкву. На свято Покрови Пречистої Діви Марії, 14 жовтня 1990 р. церкву після ремонту посвятив Преосвященний Єпископ Софрон Дмитерко, ЧСВВ. Мало хто годі з парафіян сподівався, що їхнє село відвідає такий високий гість. Часи були ще непевні. Про приїзд Владики повідомили за день до свята. І ось мабуть вперше на затоцьку землю ступив католицький єпископ. Кир Софрона гідно зустріли, постеливши хідники від церкви до брами цвинтаря. Зворушений таким прийомом та історією парафії, Владика довго говорив людям про їхній подвиг і заслугу перед рідною Церквою.

І дійсно, багато заточан у тяжкі часи комуністичного панування не зрадили своєї католицької віри. Вони мали зв'язок із католицькими підпільними священиками або іноді лише по радіо слухали Службу Божу з Ватикану, але не мали зв'язку з нез'єдиненою церквою. Бували роки, коли на Великдень самі собі посвячували паску після радіопередачі з Риму, але не йшли до православної церкви. Тому є чим пишатися цьому народові, цій парафії, мешканцям цього невеличкого села на Яворівщині.

І мені, теперішньому парохові с. Затоки, також приємно, що я працюю для такого ревного і побожного народу. Щоправда, як скрізь, є у парафії і проблеми. Частина мешканців села попри весь ентузіазм часів підпілля піддалася на агітацію нез'єднених і належить до православної громади сусіднього села. Ці люди лишають свою церкву і йдуть до чужої, забуваючи якої віри були їхні батьки і діди. Крім того не всі католики відзначаються однаковою побожністю. І тому навіть на малій і заслуженій парафії священикові є над чим працювати.

Відрадно зазначити, що в Затоці вже багато років існує осередок Товариства Апостольства Молитви. Зараз він нараховує 26 чоловік, що на таке маленьке село є немало. В Затоці є й двоє членів третього Чину св. Василія Великого. Все це допомагає мені як парохові успішніше працювати

над вихованням парафіян. Минулого року парафію було присвячено Непорочному Серцю Пречистої Діви Марії, що також, сподіваємося, поможе нам бґато в чому.

Проблемою парафії є також її матеріальні нестатки. В умовах теперішньої економічної кризи дуже тяжко підтримати церкву у красі, оздобити її або навіть ремонтувати. І все-таки парафіяни намагаються і тут чимось зарадити. Розпочато, наприклад, встановлення в церкві нового гарного іконостасу, планується замовлення нового кивоту тощо. Якби хтось з читачів "Місіонаря" хотів би нам допомогти, просимо звертатися до Отців Василіян у Львові або безпосередньо до нашої парафії (с. Затока, Яворівський р-н, Львівська область). Ми певні, що будь-яка матеріальна допомога знайде своє застосування, а милосердний Господь винагородить за це сторицею!

Ось таку історію парафії с. Затоки хотів я розповісти читачам "Місіонаря". Вона, як мені здається, є цікавою і повчальною для наших вірних. Вона - один із багатьох штрихів в описі життя наших греко-католицьких парафій, що разом складають велику і героїчну історію нашої славної і багатостраждальної Церкви.

о. Ігор Василій ТАРАСІВ, ЧСВВ,
парох с. Затоки

ЛИСТИ ДО МАТЕРІ

Одвічна проблема - взаємини батьків і дітей, взаємини поколінь... Сьогодні вона набула особливої гостроти. Її вирішення підказує нам Святе Письмо, а також книга "Дванадцять листів о. Андрея Шептицького до матері" (Львів, "Світ", 1994). Написав її український письменник зі США Григір Меріам-Лужницький. За жанром це епістолярна повість. Використовуючи уривки з праць о. Андрея, його послань, проповідей, письменник створив художню повість, в центрі якої - постать митрополита Шептицького.

Вперше твір побачив світ у 1987 році у Філадельфії. Його поява викликала справжню сенсацію. Читачі були переконані, що автор знайшов невідомі листи Андрея Шептицького. Та, як з'ясувалося, "Дванадцять листів..." - художній твір, в якому оспівується любов сина до матері.

Тарас ЛЕХМАН,
м. Червоноград

ЗАРАДИ ІСТИНИ, ЩО ТРИВАТИМЕ ВІЧНО

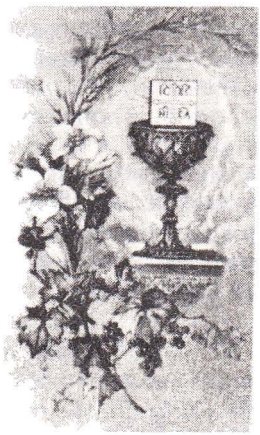

Слава Ісусу Христу! З нагоди великого посту пишу вам цього листа. Якщо приймете мої слова з дитячою довірою і чистим серцем, одержите значно більше, ніж самі собі бажаєте.

Просіть милосердного Бога, щоб ви це збагнули, бо я не від себе пишу, я тільки посередник, знаряддя в Божих руках, через яке Господь хоче вивести вас на правдиву дорогу. Я - перо, яким Бог пише, що вам потрібно робити. Тож прошу вас, прийміть це звернення, як слова самого Бога. Я прагну привести вас до джерела любові, радості, щастя, джерела, яке дає нам поживу для вічного життя. Без цієї поживи не матимете тієї постійної вічної радості з Богом. А це джерело, ця пожива - сам Ісус, Син Божий, чудесним способом утаєний у вигляді хліба і вина, де знаходиться вся повнота Божих ласк. Багато що буде відвертати вас від цього джерела щастя, але не зважайте на це. Переборіть у собі сором, страх, пересуди і насміхання інших, а особливо - байдужість. Пам'ятайте, чим рідше ми приймаємо цю поживу, тим більше невидима зла сила відтягує нас від неї. Тоді ми байдужіємо, різноманітні земні проблеми виступають на перший план, щоб заступити нам очі на правду і на розуміння того, що промине, а що триватиме вічно.

Якщо б ми захотіли оцінити весь світ, всі міста, землі, країни, навіть тоді Ісус запевняє нас, що наша душа незрівнянно цінніша від усіх цих скарбів, бо вона вічна, незнищенна, а все інше в одночассі згорить, перетвориться на порох. І тіло також розпадеться, лише душа залишиться.

Тоді навіщо ми тут, на землі? Повірте, будь-ласка: для того, щоб якомога більше назбирати Божих ласк. Бо по смерті станемо перед Богом і скаже Господь: "Візьми те, що назбирав за свій час на землі для вічного життя". І як буде прикро, коли виявиться, що збирав не те, що потрібно, марнував час, якого вже неможливо повернути. Тож прошу вас, не тратьте ні хвилини, бо ніхто з нас не знає, коли перерветься наш дорогоцінний час і коли станемо на Божому суді.

"Істинно, істинно кажу вам, якщо не споживатимете тіло людського Сина і не питимете Його крові - не матимете життя в собі. Хто тіло Моє їсть і кров Мою п'є, той живе життям вічним і Я воскрешу його останнього дня".

М.Б., новик
Крехів, монастир св. Миколая

НІХТО НЕ РОЗЛУЧИТЬ З ІСУСОМ

31 листопада 1994 року померла у Львові Варвара Іленько, від кількох років осамітнена і позбавлена всього, що колись любила. А любила вона брати участь у всіх церковних урочистостях, та, прикута до ліжка, не могла вийти з хати. Як прагнула бути на службі Божій біля дверей церкви св. Михайла, де щонеділі і в свята, погода чи негода відправляв о. Антоній. А як бажала бути на водосвятті біля ратуші, де святив воду Преосвященний кир Володимир Стернюк, чи в поході стотисячної маси народу від порохової вежі до храму св. Юра. Дарма, за поріг не вийде, тільки чекає, може хто принесе свяченої води до хати. Як прагнула бути з тими, хто пікетував біля музею, доки директор не віддав ключі від василіянської церкви, де все її побожне життя оберталося. Люди там, а вона самотня в хаті, тільки в уяві бачить чудовий іконостас, бічні престоли Матері Божої і Пресвятого Серця Христо-вого, як в першу п'ятницю з хоругвами о. Лучинський або о. Чепіль несуть святі Тайни з головного престолу до одного з бічних, і там виставляють їх з піснею: "О спасительна жертва". Ще тоді і вона там була, а тепер... Тепер отці перед Божим престолом, а вона на ліжку очікує, коли покличе її Ісус до себе. Позбавлена тієї урочистої радості, але не Ісуса. Вона мос Його вдома в Пресвятій Євхаристії і може Його адорувати день і ніч. Ним вона щаслива. І на думку їй не приходить, що наближається година, коли Блаженніший кир Мирослав видасть розпорядження не залишати людям св. Тайн по хатах.

Те, чого не чекала, сталося. З цим без нарікання погодилась, та сказала собі: "Євхаристійного Ісуса забрали в мене, але Ісуса Богочоловіка не забере ніхто. А євхаристійного, щоб запричащатися, принесе мені о. Антоній або хто інший"... З цим добрим настроєм душі відійшла у вічність, де вже ніхто, ніяка сила не розлучить її з Ісусом.

о. Дам'ян БОГУН, ЧСВВ

На світлині: п. Варвара Іленько - велика добродійка нашого Чину, 1994 р.

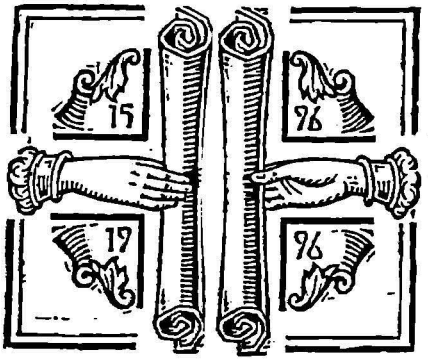

ДРУГЕ БЕРЕСТЕЙСЬКЕ ЧИТАННЯ

З 1 по 6 лютого цього року воно відбулося у Львові, Києві та Дніпропетровську. У Львові, зокрема, 1 лютого в актовому залі держуніверситету ім. І. Франка це читання проводилося на тему "Держава, суспільство і Церква на Україні в XVII ст." Нагадаємо, що на першому читанні детально розглядався історичний контекст, саме укладення Берестейської унії та аналізувалося перше поунійне покоління.

Цього разу на читанні головував директор Інституту історії Церкви Борис Гудзяк, а дискутантом був професор Ярослав Дашкевич з Львівського Інституту археографії. Доповіді теж мали суто науковий характер. Київський науковець Сергій Плохій у першій доповіді "Берестейська унія та Богдан Хмельницький" порушив таке питання як "релігійна легітимація (законність) повстання Богдана Хмельницького". Доповідач зазначив, що на певному етапі, зокрема після Зборова (1649) Б. Хмельницький змінив своє ставлення до уніатів, висунувши ідею загальної толерантності щодо них на противагу ворожості. Ще на одному моменті наголосив п. Плохій: якщо була боротьба козаків проти уніатів, то чому в історичних джерелах не вказуються жертви цієї боротьби?

Друга доповідь, виголошена о. професором з колегії Санкт Георген (Німеччина) Гергардом Подскальським, стосувалася Берестейської унії з перспективи Царгороду/Істамбулу в XVII ст. Наводився огляд полемічного листування царгородського патріарха з українськими митрополитами. Наступні доповіді були співзвучні другій. Зокрема, д-р Тереса Хлючеська-Генель з Інституту історії (Варшава) розглянула Берестейське поєднання з польської перспективи, а науковець з Новосибірського педагогічного університету Тетяна Огарьова з російської перспективи.

Як і в першому, так і в другому читанні брали участь провідні вчені світу. Це свідчить про високий рівень організації наукової праці, присвяченої 400-літтю Берестейського поєднання. Після закінчення читань загал зможе ознайомитися з їхніми матеріалами і зробити для себе відповідні висновки. В першу чергу це допоможе збагнути істину тим, хто упереджено ставиться до унії та вважає її "полонізацією" нашого народу.

Третє читання відбудеться 20-27 червня цього року.

Ігор СКЛЕНАР,
м. Львів

КАРДИНАЛЬНІ РЕФОРМИ В ДУХОВНІЙ ОСВІТІ

Ректор Івано - Франківського теологічно-катехитичного духов-ного інституту отець Софрон Мудрий вважає, що заочна форма навчання була необхідною і виправданою на початку створення навчального закладу та в той час, коли духовний інститут функціонував у системі існування ще неподіленої Івано-Франківської єпархії Української Греко-Католицької Церкви, яка нараховувала тоді близько 600 парафій. Зараз же ця єпархія налічує приблизно 200 парафій. Закономірно потреби у священослужителях зменшились.

Ректор інституту планує здійснити кардинальні реформи у заочній формі навчання. Вже на перший та другий курс не приймались студенти-заочники. Отець Софрон Мудрий вважає, що кожен третьокурсник повинен визначитись: перейти на стаціонар-ну форму навчання або залишити духовний заклад. Студентам четвертого та п'ятого курсів надаватиметься можливість закін-чити навчання в інституті, безперечно, при доброму ставленні до навчання.

ВІДРОДЖЕННЯ ТРАДИЦІЙ ХРАМОВОГО ЖИВОПИСУ

В українській Академії мистецтв функціонує майстерня храмового живопису. Її очолив лауреат премії імені Т. Г. Шевченка народний художник України професор Микола Стороженко.

Головним своїм завданням професор і його студенти вважають відродження традицій храмового живопису часів Київської Русі. Вони планують освоїти дуже цікаві техні-ки: енкаустику, мозаїку, фреску, іконопис. Разом з художніми навиками студенти будуть вивчати Закон Божий, отримають необхідні богословські знання.

ЕКСКУРС В МИНУЛЕ

До 600-річчя першої згадки про село Гошів, що на Івано-Франківщині, Ігор Сеньків присвятив книжку "Історія Гошева і Гошівського монастиря".

Книжка складається з п'яти невеликих розділів. Автор робить екскурс в минуле, звертаючись до витоків зародження населеного пункту. Чимало уваги приділяється історії Гошівського монастиря.

Особливе місце у книзі посідають вірші, присвячені Гошівській Пречистій Богородиці, яка зцілила велику кількість осіб, дала сили й духовної наснаги незліченній кількості вірних.

ВІДРОДЖЕННЯ ГАЗЕТИ "ХРИСТОС НАША СИЛА"

Вийшов перший номер газети "Христос Наша Сила", яка була заснована ще в 1933 році з благословення митрополита УГКЦ Андрея Шептицького і виходила у Львові до 1939 року. Сьогодні Українська греко-католицька спілка ім.Андрея Шептицького відроджує газету, в якій буде продовжувати ідеї митрополита Андрея, висвітлюючи діяльність спілки.

ЗНАЧЕННЯ МІСІОНЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Іван Павло II в одній із промов високо оцінив місіонерську діяльність у світі, називаючи її невід'ємною частиною сучасної Церкви. Римський Архиєрей сказав: "Багата історія місіонерства ілюструє можливість святого обов'язку духовенства, який прирівнюється до апостольської діяльності Церкви. Місіонерство - це божественний знак великодушності". Папа підкреслив особливе значення

місіонерської діяльності на сучасному етапі розвитку суспільства, коли людство потребує не лише соціальної, а й моральної підтримки.

РИМСЬКИЙ АРХИЄРЕЙ ПРО ВІЙНУ В ЧЕЧНІ

Іван Павло II виступив з промовою про війну у Чечні. Римський Архиєрей закликав політичних діячів, які несуть відповідальність за кровопролиття, зробити все можливе, щоб врегулювати назрілий конфлікт. Папа засудив акти російської артилерії на Грозний, наголошуючи на тому, що масове винищення населення столиці - це злочин, за який винуватці несуть моральну відповідальність. У промові Іван Павло II нагадав про прагнення жителів окупованої Чечні до справедливого та тривалого миру. Римський Архиєрей закликав католицьку спільноту відгукнутися на потреби громадян Чечні та своїми молитвами сприяти встановленню миру.

ХРАМ ДЛЯ ВІРНИХ УГКЦ В КИЄВІ

Містобудівна рада Києва розглянула проект оригінальної каплиці, зробленої на замовлення Української Греко-Католицької Церкви. Високу оцінку дістала робота колишнього народного депутата України Лариси Скорик. Храм планується спорудити в столиці по вулиці Вознесенській.

За повідомленням АРІ

ПРОРОК І ПОЕТ

У березні минає 181 рік від дня народження і 134 роки з дня смерті народного пророка Тараса Шевченка. Коли взяти його "Кобзар", то, мабуть, жоден поет у світі не згадав стільки разів про Бога і релігійні речі, як наш Тарас. Недаремно Михайло Драгоманів назвав його "біблістом"!

Євген ПЛУЖНИК

ШЕВЧЕНКО

Коли надійдуть втома і зневір'я,
В його портрет вдивляюся тоді, -
І знову в серці відчуваю мир я
І тихий голос радісних надій.

Такий спокійний дивиться
він з рами.
О, це за всіх замислене чоло,
Що, наче символ, стало над часами-
Того, що в нас нове перемогло!

І крізь обличчя, кождій хаті рідне,
Немов виразно бачу я в імлі:
Вже близько час - за нього ж день
розквітне -
І на його оновленій землі!

Тоді я знов часам назустріч -
згоден,
Бо чую я часів жаданих крок!
- Щасливий нарід, що його відродин
Був на землі воістину пророк!

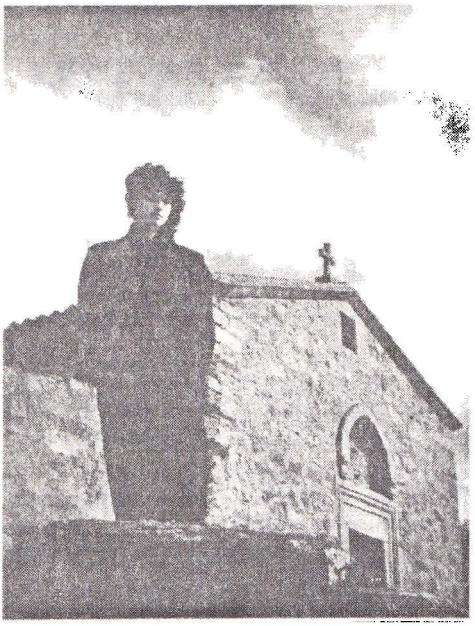

СКІЛЬКИ РОКІВ ТВОЇЙ ЦЕРКВІ?

Якщо ти лютеранин - твоя віра заснована ієромонахом-католиком Мартіном Лютером в 1517 році.

Якщо ж англіканин - то віру твою заснував Генрик VIII 1534 року, бо Папа не дозволив йому розлучитися із законною дружиною.

Якщо ти пресвітеріянин, то віра твоя заснована Іваном Кноксом 1560 року в Шотландії.

Якщо ти конгрегаціоніст, віра твоя заснована Робертом Брауном 1582 року в Голландії.

Якщо голландський реформатор, то віру твою заснував Михайло Жонес в Нью-Йорку 1628 року.

Якщо англіканський протестант, віра твоя заснована Самуїлом Сеабурі в сімнадцятому столітті в англійських поселеннях Америки.

Вчення методистів заснували Іван і Чарльз Вісдеї в Англії 1744 року.

Вчення унітаристів - Теофіл Люндлей в Лондоні 1774 року.

Мормонів або святих останніх днів - Іван Сміт в Палмирі біля Нью-Йорку в 1829 році.

Адвентистів - Г. Мюллер 1831 року, а в 1845 році Йосип Бажес, Яків та Олена Г. Вайт сформували адвентистів сьомого дня.

Армію спасіння в Лондоні заснував Вільгельм Боот в 1865 році.

Свідків Єгови - Карло Тазе Руссел в 1870 році, а в 1918 зреформував його учень Рутерфорд.

Християнське вчення засноване Бейкер Мері Едді в 1879 році.

І лише віра християн-католиків заснована Сином Божим 33 року, і донині незмінна, бо Ісус заснував свою Церкву на непорушній скелі Петровій (Мт. 16,16).

Мовив Христос: "Стережіться лжепророків, що приходять до вас в овечій одежі, а в середині вони - вовки хижі. За плодами їхніми ви пізнаєте їх..."

Тож пам'ятаймо, що тільки Христос є "дорогою, правдою і життям" (Ів. 14, 6), а не ті, хто вважає, що люди можуть самі собі пояснювати Біблію, та ще й беруться "просвітлювати" цим поясненням інших.

Світлина Андрія УСТИНОВИЧА

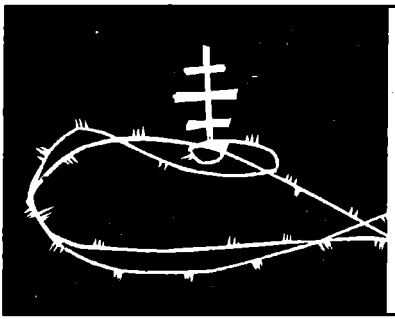

ХРЕСТОМАТІЯ НАШОГО БОЛЮ

Слава Ісусу Христу! Дорогі Отці Василіяни! Звертається до Вас колишній політв'язень воркутинських таборів Солонинка Андрій Семенович. У журналі "Світло" (квітень 1993 р.) був надрукований вірш "Ти звернись до Христа", якого ніби-то написав невідомий єпископ, закатований комуністами за віру. Перебуваючи в таборах Воркути, в червні 1954 року лежав я на нарах в двадцять сьомому бараці поруч з цим єпископом і коли починався "шмон", він давав мені переховувати свої вірші, а серед них і вірш, надрукований в "Світлі". Був це єпископ Федорик, родом десь зі Стрия. Він мене сповідав, лежачи на нарах, і довіряв мені свої тайни. В 1955 році його разом з інвалідами відправили етапом до Костроми і більше я його не бачив. Мені переказували знайомі, що він після звільнення перебував у Львові у своєї сестри, їздив до Литви, коли ще католицька Церква була в підпіллі, але подальша доля його мені не відома, а хотілось би знати...

Від редакції: єпископ Йосафат Йосиф Федорик (1897-1979) - заарештований у Львові; засуджений на 10 років. Повернувся, але незабаром - суд і тюрма. Вийшов на волю, жив у Трускавці. Помер загадково в лікарні у Стрию 28 грудня 1979 року.

СУМНИЙ МАРТИРОЛОГ

ГАЛИЦЬКА ПРОВІНЦІЯ

Алиськевич, о. Йосафат Юліян (1889 -1984) - був арештований і сидів у Підкамені к. Бродів. Вийшов з в'язниці й жив у Тернополі. Помер 19.2.1984 у Березовиці; похований у Тернополі.

Базилевич, бр. Вартоломей Володимир (1894-1974) - вивезений у Сибір; повернувся і помер 10.2. 1974 в Ягольниці к. Улашковець.

Байрак, о. Анатоль (1909 - 1994) - сидів у Львові на Лонцького (1955). Вийшовши на волю, працював завгоспом у музичній школі у Львові. Помер 23. X. 1994 р. у Львові. Похований на василіянському цвинтарі в с.Малехові (к. Львова).

Байрак, о. Віталій Володимир (1907-1946) - замучений у Дрогобицькій в'язниці 1946 року.

Балагурак, о. Григорій Володимир (1909-1965) - арештований у Станиславові (1945), де був ігуменом. Засуджений на 25 років концтаборів і 5 років позбавлення прав; сидів у Караганді. 1956 р. випущений на волю, але не міг поселитися у Станиславові. Виїхав до Челябінська, на Урал, де раптово помер 11.10.1965 р. Тлінні останки перевезено до Станиславова.

Бараник, о. Северіян Стефан (1889-1941) - арештований у перші дні війни 1941 р. в Дрогобичі. Всі відомості про нього втрачені. Один прокурор сказав своїй служниці, Анні Вітошинській, що його "зварили в котлі разом з о. Сеньківським".

Білан, о. Йосафат Йосиф (1911 - 1979) арештований в Гошеві 9.11.1950 р. Сидів до суду в Станиславові. Засуджений на 25 плюс 5 років; карався в шахтах Караганди. 1956 р. звільнений; проживав у рідних Колиндянах к. Борщева, де й помер 4.5.1979.

Бобкович, о. Тарас Т. (1918-1989) - вивезений у Сибір, прожив там до 1980 р. Повернувся і жив у рідній хаті в Лаврові. Завзято займався підпільним душпастирюванням. З однієї місійної подорожі повернувся хворий і наступного дня, 31.7.1989 р., помер.

Бобрецький, о. Євтимій Євстахій (1891-1947) - був ув'язнений і засуджений на 10 років концтаборів. Вивезений в Красноярський край, де й помер після 1947 р.

Болецький, о. Методій Михайло (1910 - 1953) - вигнаний з парафії в Комарні, повернувся до рідного села Хотіння к. Калуша, де застав кагебістів, які поставили його "под стєнку" і так протримали, поки не скінчилася ревізія. Потім завезли його у станиславівську в'язницю. З цього дістав розлад серця. Звільнений, хворів на серце до смерті. Помер 18.7.1953 р. в Калуші, в домі С.С. Служебниць, похований в Хотіні.

Борис, о. Пахомій Петро (1903-1973) - "Радянське визволення" застало його на Лемківщині. Переселення на Львівщину; потрапив до в'язниці. Присуджено йому 10 років концтаборів; 1954 р. звільнений з табору в Комі АРСР, повернувся разом з о. Протоігуменом М. Градюком до Львова, з яким зустрівся в Котласі. Жив у рідному селі Колодинці і ревно займався відродженням Чину (був у підпіллі протоігуменом в 1961 -1972). Йому й о. Єронімові Тимчукові завдячуємо, що Чин наш живе, працює і росте. Помер у Львові 28.11.1973 р., похований у рідних Колоденцях.

Будний, бр. Гавриїл Стефан (1878-1958) - вивезений з Жовкви до концтабору в Уневі. Монастир Студитів був своєрідним "бараком" для засланих; потім його перемінили на дім для перестарілих і в ньому бр. Гавриїл жив до смерті (9.5.1958).

Гасай, бр. Венедикт Василь (1892-1990) - ув'язнений 15.12.1952. Сидів у варшавській тюрмі; звільнений у липні 1953 р. Помер 24.11.1990 р.

Городиський, о. Іван Богдан (1901 - 1975) - арештований у гошівському монастирі 9. 1. 1950. Повернувшись, жив у Болехові, де й помер 23.5.1975.

Публікація о. Дам'яна Богуна, ЧСВВ

(Продовження в наступному номері).

МОНОЛОГ, НЕ ВИСЛОВЛЕНИЙ НАД МОГИЛОЮ МАТЕРІ ІРИНИ

В селі її любили і величали панею. Це слово, так часто вживано щодо її особи, що навіть, не назвавши імені, всі в селі знали, про кого йдеться...

Пані була монахинею, Матір'ю Іриною Чину сестер Василіянок, й у мирі - Софією. Її життя на землі охопило майже усе XX століття...

Я пам'ятаю її відповідь на моє запитання: "Чи боїтеся Ви смерті?" Пані відповіла тоді: "А чого маю боятися? Я змалечку щодня, щогодини готувалася до того дня - коли стану перед Господом Богом..."

І день той настав 13 лютого 1995 року, на 94 році життя.

Хай він буде для Вашої душі найвищим щастям, пані Софіє.

Хай буде для Вас найвищим блаженством, Мати Ірино.

Ви не померли, Ви просто покинули нас, аби випросити у Господа прощення і милосердя для тих, хто не мав такої золотої і могутньої віри, такого високого покликання, як Ви; хто заплутався у малих та великих гріхах, хто осліп й зачерствів од збирання багатств на землі, де злодій підкопується, й черв точить.

Ви були тим промінчиком світла, що палахкотів рятівним маяком серед розбурханого моря безвір'я - хто помічав його, тягнувся до нього, - той рятувався. Я - один із порятованих Вами...

Не забуду повоєнну совітську в'язницю на вулиці Лонцького, що у Львові, і той "кам'яний мішок", де Вас замикав на муки слідчий Карнаєв - і Ви простили йому Господа ради.

Пам'ятаю, як нагло якийсь москаль на прізвище Попав арештовував Вашого татка - отця Володимира, і потім гнав до Сибіру... І Ви простили йому ради Господа.

А тато помер у товарному поїзді, й конвоїри тіло його невідь-де закопали - і Ви простили конвоїрам отим...

Ви були милостиві та чисті серцем.

Наші душі осиротіли, як діти, котрі втратили матір.

Хай стелиться пухом земля...

Хай Ваша душа, світла Пані, перебуває у вічній любові з Богом.

Роман·БРЕЗІЦЬКИЙ,
с. Зашків Жовківського р-ну
Львівської обл.

ДЖЕРЕЛО НА ГІРЦІ

Різні історії розповідають про це джерело. Я ж хочу поділитися враженням від моєї особистої зустрічі з джерелом на гірці біля церкви св. Онуфрія Отців Василіян у Львові.

Минулого року, на Йордан, я застудився. Сильне запалення пережив у шпиталі. Але не це запалення докучало мені, а жахливий біль у правому вусі. При обстеженні у ньому виявився нарив, який після огрівань стік. Мені здалося, що все проминуло. Болю я вже не відчував, а на вухо, хоч слабше, але чув.

Та й прийшов до мене студент, Олесь Дорокевич, що робить масажі раптовими потрясаннями, до того ж без найменшої делікатності. Мені теж спробував допомогти, але замість покращення поновився біль правого вуха і я зовсім перестав на нього чути. Так тривало кілька місяців. Я виїхав до Риму, а згодом - до Бразилії, у справах документів. Скрізь я змушений був вслухатися лівим вухом і оточення це помічало. В Прудентополі оглянув мене др. Володимир Кравчук і сказав, що немає ради. Потрібна операція, але вона дуже тяжка і не на мої літа.

Мої вакації минали в Римі. Там трапився мені журнал, де описувалися різні ласки за посередництвом о. Пія. В келії я дивився на фотографію цього святця, прикладав її до вуха, цілував і промовляв: "Отче Піє, ти літами сидів у сповідальниці, а я думав, що на старість, коли не зможу вже щось інше робити, буду сповідати, та я оглух". Так доручав я себе опіці о. Пія та моєму духовному приятелеві о. Павлові Демчуку, ЧСВВ; молився до своїх заступників.

Одного разу каже мені Генеральний Економ, щоб я їхав до Словаччини, там є добрий лікар, що підбере мені слуховий апарат. Коли закінчувалися вакації, поїхав я ще до Папської Семінарії відвідати Сестер Служебниць. Насміхався сам з себе, що старий уже і оглух. Почувши це, с. Софія віддала мені свій слуховий апарат, що їй подарували в Словаччині. По дорозі в Україну я його вивчав, але користуватися ним поки що не наважувався.

Зі мною ще їхав о. Володимир Бурко, ЧСВВ. Щасливо дісталися ми до Львова і вже вранці 27 серпня оглядали монастир. Пішли і до джерела, яке люди вважають чудотворним. Напилися водички і помолилися, а я ще й обмив собі чоло та вухо. Наступного дня була неділя і свято Успіння Матері Божої. В Івано-Франківську мали бути облечини, на які я обіцяв приїхати. Втомлений дорогою, пішов до свого помешкання, так і не скориставшись слуховим апаратом. Наступного дня прилаштовую апарат, але відчуваю, що він мені вже непотрібен. Вслухаюся: я добре чую. Прикладаю радіо почергово до правого та до лівого вуха, регулюю, збільшую і зменшую звук - чую! Залишив я радіо, апарат та й пішов до церкви. І відтоді, хоч деколи за звичкою напружую ліве вухо, але чую добре на обидва. Завдячую це особливій ласці, яку я отримав біля чудодійного джерела, і свідчу про неї своїм підписом та цим оповіданням.

о. Дороте́й ШИМЧІЙ, ЧСВВ

Св. Володимир Великий. Ікона виконана мистцем Михайлом Дмитренком у церкві ОО. Василіян у Дітройті-Геймтремку

З ПАРАФІЯЛЬНОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

Ще кілька місяців тому я був в Україні, обслуговував одну з наших сільських парафій. А тепер опинився за океаном, в далекій Америці. Хоч теж серед своїх людей, виконую обов'язки пароха української католицької церкви у м. Рівергеді штату Нью-Йорк у США.

В зв'язку з цим хотілось би розповісти читачам "Місіонаря" про життя наших вірних в Сполучених Штатах. Воно відрізняється від життя в Україні.

По-перше, наша Церква в Америці є церквою емігрантів. Переважно всі наші вірні є представниками різних періодів масового від'їзду українців з Батьківщини. Через це ми є в меншості, а наші парафії переважно невеличкі.

По-друге, матеріальний добробут та побутові умови інакше, ніж в Україні, і теж накладають відбиток на стиль життя і звичаї наших вірних. Більшість з них є повноправними громадянами Америки, т. зв. американцями українського походження, які давно засвоїли тутешні звичаї та англійську мову.

Третім, сумним фактором, що впливає на наше церковне життя в Америці є те, що число наших вірних постійно зменшується. Це відбувається тому, що нові покоління українців часто, на жаль, починають асимілюватися до такої міри, що втрачають прив'язаність до своєї нації, мови та Церкви. Багато парафій складаються з людей похилого віку, дуже бракує в них дітей та молоді. Боляче усвідомлювати, що багато наших церков в Сполучених Штатах через 10-20 років можуть стати порожніми і непотрібними... Хіба що надійде ще одна хвиля еміграції з України, яка оживить наші парафії новими вірними. Але треба теж відзначити, що серед теперішніх емігрантів з України, на жаль, мало таких, що часто відвідують наші церкви. Сучасні емігранти більше зайняті земними, матеріальними проблемами.

Парафія, яку я тепер обслуговую, є наочним прикладом нашого церковного звичайного життя в Сполучених Штатах. Вона була заснована на початку XX ст. ще першими українськими емігрантами. Богослуження годі відбувалися в приватному булинку, а у 1924 р. було збудовано у м. Рівергед церкву св. Івана Хрестителя. До цієї парафії належали не тільки мешканці даного міста, але й розкидані по багатьох містечках і фермах українці 50-кілометрової околиці. Спочатку парафія мала понад 1 тис. вірних, а зараз понад 100 чоловік, 50 родин. Багато молоді покинуло рідну оселю і розпорошилося по всій Америці.

Більшість парафіян - це люди

похилого віку. Судячи з метрикальних книг, старих вирізок з газет, фотографій та ювілейних видань було колись на парафії досить дітей і молоді, що йшли до свого першого св. Причастя, служили у вівтарі священикові, закінчували недільну школу. Тепер все це в минулому. Лише одна дитина на парафії має приступити до першого св. Причастя. Немає кому прислужити священи-кові на Службі Божій...

Однак це не дає підстав падати духом і вважати нашу пастирську працю безплідною. Ми працюємо для наших вірних і будемо завжди потрібні їм, поки вони житимуть.

Парафіяльна праця тут, в Америці, є значно насиченішою, ніж в Україні. Крім відправи Богослужень, відвідування хворих та уділення св. Тайн, священик повинен робити багато інших справ.

Щотижня парох має підготувати і видрукувати бюлетень своєї парафії. Це листок, в якому оголошується порядок Богослужень на наступний тиждень, розповідаються важливі парафіяльні новини, друкуються оголошення та прохання до вірних. Бюлетень розмножується і роздається вірним перед недільною Службою Божою.

Фінанси парафії чітко фіксуються і щотижня недільні та інша збирання парох має занести до банку. У банку перебувають всі парафіяльні гроші, а готівкою взагалі не оперується майже ніколи, але виписуються чеки для потрібних видатків. У фінансових та інших справах парафії священикові допомагають дві довірені особи, що звуться тут "тростистами" (англ. trust - "довір'я"). Вони вибираються з числа парафіян і затверджуються парохом. Парох не має права сам виписати чек, щоб видати церковні гроші, без підпису одного з тростистів. Так само в багатьох парафіях й тростисти не можуть видати грошей без підпису пароха.

Для фінансової підтримки парафії громада час від часу повинна влаштовувати різні імпрези: розпродаж вареників, обіди, вечері при церкві тощо. Моя парафія славиться тим, що кожного року влітку робить великий пікнік, головною стравою на якому є смажені курчата. На цей пікнік приїжджають гості з усіх околиць, і ми маємо з нього прибуток, що дорівнює річному прибуткові парафії.

Цікавою може бути і коротка розповідь про парафіяльний дім. Незважаючи на обсяг, кожна парафія має житло для священика. Дім є завжди умебльований і устаткований всім необхідним. Він утримується повністю на кошти парафії. Таким чином, на відміну від України, священик в Америці може на парафії чутися досить вигідно і комфортно.

Через постійне мешкання на парафії парох може лише зосередитися на своїй душпастирській праці. Щодня може і править Службу Божу. В неділі і свята переважно є дві Служби Божі. Мої парафіяни переважно з другого і третього покоління емігрантів, а тому більшість Богослужень доводиться правити англійською мовою. В неділю маємо першу (читану) Службу Божу по-англійськи, а другу (співану) - по-українськи. Дивним при цьому є те, що по-англійськи люди говорять, але співати церковних пісень так і не навчилися. Переважно не співають, а як заспівають щось, то по-українськи.

Ось таке загалом парафіяльне життя в нашій Церкві на поселеннях. Хоч і відрізняється воно від життя в Україні, все-таки більше є спільного, а саме, віра, молитва, обряд і та висока мета.

о. Ігор-Василій ТАРАСІВ, ІІІ ЧСВВ

ПРИДОРОЖНІЙ ХРЕСТ

Було літо. Сонце опівдні й прозоре небо по дощі. Василько взяв меншу сестричку Марійку за руку й повів стежечкою на горб. На горбі діти зупинились, оглянулись, подивились на свою хату, а вона вже зникла десь за горбом. Марійка розплакалася:

- Як ми тепер потрапимо додому? Ми заблудили...

Василько згадав, що мати перев'язала цей хрест вінком із житнього колосся. Зрадів. Утер сестричці сльози й сказав:

- Дивись, он там у долині біліє хрест, доки його видно - ми не заблудимо... Прийти до нього, а звідти вже й видно нашу хату...

Діти йшли далі. Йшли, оглядаючись на хрест, не спускаючи з нього очей. Йшли так далеко, як лише могли його бачити.

Тепер той хрест зламаний. Нема на ньому вінка, - в бур'янах, обкипілий буйним полином. Василько й Марійка далеко від рідного дому, скитаються по чужині.

І знову літо. Недільний ранок за вікном пахнув м'ятою, проти синього неба пишався жовтими гвоздиками.

- Васильку, поведи мене на таку гору, звідки я могла б побачити рідний край, або хоч бодай ті хмари, що його повивають, - сказала Марійка.

Василько задумався. Взяв сестричку за руку і, як колись маленькою, повів стежечкою на горб. На горбі стояла стара церковця. Діти відхилили двері, стали навколішки на кам'яну долівку й щиро молилися. Як виходили з дверей, то Марійка промовила до Василька:

- Пам'ятаєш, як маленькими ми були далеко відійшли від хати, а ти сказав: "Доки видно той хрест в долині, ми не заблудимо..." Тепер ми далеко від дому: за стома ріками, за багатьма горами, за морем. Ми йшли, оглядаючись на свою хату. Мінялися краєвиди, люди, мови і всюди лише хрест. Я гадаю, й тепер можна сказати: як довго будемо його бачити - не розгубимось, не зійдемо з дороги...

- Так, дорога сестричко, - відповів Василько, дивлячись на хрест Божий, - ми ніколи не заблудимо.

Щонеділі братик і сестричка виходять на горб, стають навколішки й моляться:

"Христе, Сине Божий,приведи нас до рідного дому!"

Іван БОНДАРЧУК,
Торонто, Канада

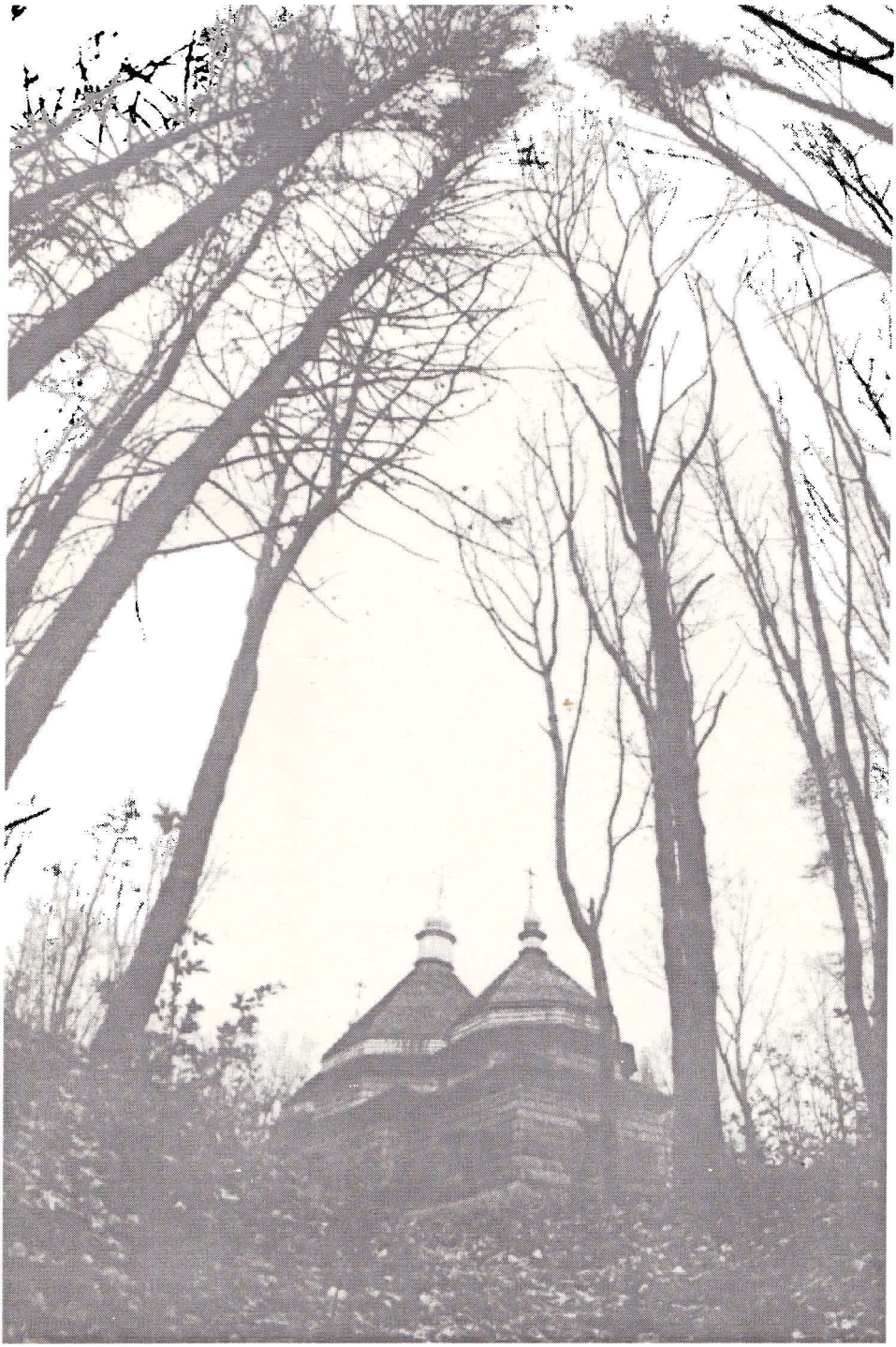

Фотоетюд Тараса СТРАМИКА